

การศึกษาศานภาพความงและ้างเลียง
ศึกษาเฉพาะกรณี ความงและ้างเลียงที่เป็นสมาชิกของมูลนิธิ้างแห่งประเทศไทย

อนินันทนาการ
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-04-0036-1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

อพ
ก 349 ก
2544
ผ.2

3936315 LCRU / M : สาขาวิชา :พัฒนาชนบทศึกษา ; ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)

คำสำคัญ : สถานภาพ / ความช้าง / ช้างเลี้ยง

กึ่งสตาล กนกหงษ์ : การศึกษาสถานภาพของความและช้างเลี้ยง ศึกษาเฉพาะกรณี ความและช้างเลี้ยงที่เป็นสมาชิกของมูลนิธิช้างแห่งประเทศไทย (A STUDY STATUS OF THE MAHOUTS AND ELEPHANTS A CASE STUDY OF THE ELEPHANT FOUNDATION).
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : โสภส ศิริไสย์ กศ.บ., ศ.ศ.ม., M.A. เรืองเดช ปันเชื่อนจัตย์
พธ. บ., Ph.D. 153 หน้า ISBN 974 - 04 -0036 -1

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นการศึกษาสถานภาพของความและช้างเลี้ยง ในการศึกษา นั้น ได้แบ่งกลุ่มความและช้างเลี้ยงออกตามลักษณะ การประกอบอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น กลุ่มความและช้างเลี้ยงที่ประกอบอาชีพลากไม้ กลุ่มความและช้างเลี้ยงในธุรกิจท่องเที่ยว และกลุ่มความและช้างเลี้ยงที่ประกอบอาชีพเร่ร่อน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาเกี่ยวกับ วัฒนธรรม ประเพณี และ ความเชื่อที่เกี่ยวข้องการเลี้ยงช้าง วิถีชีวิต และสถานภาพของความ ลักษณะการทำงาน และ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับความช้าง สำหรับสถานภาพของช้างเลี้ยงนั้น ศึกษาเกี่ยวกับ ลักษณะการเลี้ยงช้าง อาหาร และสภาพพื้นที่เลี้ยงช้าง พฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช้างเลี้ยงในภาวะเจ็บป่วย โอกาสในการขยายพันธุ์ และสภาพปัญหา ที่เกิดขึ้นกับช้างเลี้ยงในแต่ละกลุ่มอาชีพ

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้แนวคิดและทฤษฎี ต่อไปนี้ ทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรม ทฤษฎีการยอมรับสิ่งใหม่ แนวคิดเรื่องการปรับตัว แนวคิดเกี่ยวกับความจำเป็นขั้นพื้นฐาน และแนวคิดในการอนุรักษ์ช้างไทย

จากการศึกษาพบว่าวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อที่เกี่ยวกับช้าง มีปรากฏอยู่ในทุกกลุ่มอาชีพ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับความช้างนั้น มีความแตกต่างกันตามลักษณะการทำงาน ลักษณะการเลี้ยงช้าง จะมีความสอดคล้องกับพื้นที่ทำเลเลี้ยงช้าง และลักษณะการใช้งานช้าง พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ พบว่า มีแนวโน้มในการรักษาด้วยพืชสมุนไพรลดน้อยลง ในขณะที่การรักษาแบบแพทย์แผนปัจจุบันได้รับการยอมรับมากขึ้น

ผลจากการศึกษา สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาและวางแนวทางแก้ไขปัญหากลุ่มความและช้างเลี้ยงให้ตรงประเด็นและสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง โดยไม่ละเลยบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มความและช้างเลี้ยงทั้ง 3 กลุ่มอาชีพ

3936315 LCRU / M : MAJOR : RURAL DEVELOPMENT STUDIES ; M.A (RURAL DEVELOPMENT STUDIES)

KEY WORDS : STATUS / MAHOUTS / DOMESTIC ELEPHANTS

KANGSADAN KANOKHONG : A STUDY STATUS OF THE MAHOUTS AND ELEPHANTS A CASE STUDY OF THE ELEPHANT FOUNDATION. THESIS ADVISORS : SOROJ SIRISAI, M.A., RUENGDET PANKHUENKHAT, Ph.D., 153 p .ISBN 974-04-0036-1

This research aims at studying the status of mahouts and elephants. The study divided mahouts and elephants into three groups according to their occupations as they are in logging industry, in tourism sector, and not belonging to any organizations.

The research studied the backgrounds of the elephants and mahouts, beliefs and traditional means of raising elephants, the way of life and status of mahouts, working characteristics, and problems associated with elephant raising. The research also analyzed means of raising domestic elephants, their feeding behavior, mahouts' care of ill elephants, breeding opportunities, and problems occurring with domestic elephants in different occupations.

The research and methodology employed the following concepts and theories : the cultural ecology theory, inception, adaptation theory, basic needs theory, and conceptual frameworks on preserving Thai elephants.

The research showed that traditional beliefs regarding elephant raising were common to all three groups. The research also examined the problems that were specific to each group.

Methods of raising elephants were appropriate to the area and working characteristics . Also it was observed that Western healing methods for elephants are becoming more popular than traditional herbal methods. The research also identified problems that occurred for domestic elephants employed in the logging industry and that caused the elephants to become mentally and physically ill.

The results of this research could be used to develop a plan to solve the problems facing mahouts and their elephants without overlooking the social and cultural context in which they work.